

Nordisk riksarkivarmøte 24.06.2020

Til stede: Anne-Sofie Jensen, Jussi Nuorteva, Hrefna Róbertsdóttir, Karin Åström Iko, Inga Bolstad og Ole Gausdal.

Sted: Videokonferanse.

Møteleder: Karin Åström Iko.

Referent: Ole Gausdal.

Sak 1. Kort rapport fra hvert riksarkiv

Danmark

For et par uker siden åpnet de opp for fullt med åpen lesesal. En viktig læring har vært at mange oppgaver kan løses hjemmefra. De vil bruke høsten til å vurdere hvordan de vil følge det opp, bl.a. opptrapping av digitale arbeidsformer, som allerede er i gang.

Finland

Alle lesesaler åpnet fra 1.6. Det er innført visse begrensninger, bl.a. er halvparten av lesesalsplassene tatt bort. Restauranten deres åpner fra juli. Riksarkivets nye [strategi 2025](#) er publisert på nettsidene deres.

Massedigitaliseringen er nå i gang igjen etter å ha vært stengt under epidemien. De skal øke digitaliseringssatsingen og etablerer en ny produksjonslinje i Sankt Michel (Mikkeli) fra høsten. Riksarkivet vil årlig få en ekstra bevilgning på 1,5 mill. euro til massedigitalisering. De har anskaffet digitaliseringsutstyr til alle enheter slik at lokalt materiale også kan digitaliseres. De sikter mot å digitalisere 20 % av bestanden og mener det vil dekke omtrent 90 % av brukernes behov.

Riksarkivet arbeider med nye retningslinjer for bevaringen av digitale privatarkiv.

I forbindelse med markeringen av jubileet for avslutningen av 2. verdenskrig har det den siste tiden vært en del oppmerksomhet om uenighet med Russland om deres felles historie.

Island

Nationalarkivet er nå i gang igjen med normal drift og åpen lesesal. Lesesalen var stengt i seks uker, men annen virksomhet var i gang under hela koronatiden.

Det arbeides fortsatt med avklaringer om nye lokaler, både nytt magasin og nytt hovedkontor.

Det arbeides for at Nationalarkivet skal få ekstra bevilgninger til å oppgradere alle sine it-systemer i løpet av de neste 4-5 årene, som en oppfølging av Covid-19-krisen. Men det er usikkerhet om hva som kan komme av budsjettnedskjæringer fra høsten.

Norge

Lesesalene holdes stengt til 15.8. Rundt halvparten av de ansatte er tilbake på jobb, mens resten jobber hjemmefra. Planen er at alle skal tilbake fra 15.8. Det arbeides med å endre arbeidsmåter, med mer fleksibilitet og økt bruk av hjemmekontor.

Etaten jobber med to store satsninger: Digitalarkivet som portal til digitalt materiale samt langtidslagring av statlige, kommunale og privat arkiv. Status p.t. er 31 kunder. Den andre satsningen er innebygget arkivering.

Sverige

Riksarkivet har holdt lesesalene åpen hele tiden, med visse begrensninger og tiltak. Det har kommet mye positivt ut av det. Mange andre kulturinstitusjoner har holdt stengt, noe som har ført til økt besøk på Riksarkivet.

Riksarkivet har anbefalt å øke bevaringen av arkiver fra Covid-19-krisen. Det har gitt dem mye oppmerksomhet i pressen. Det er mye læring å hente fra erfaringene de har gjort under krisen.

Organisasjonsendringen trer i kraft fra 1. september.

Sak 2 Nordiske arkivdage 2021

Riksarkivarene besluttet å utsette Nordiske arkivdage til 2022. Det planlegges som et fysisk arrangement. Det knytter seg fortsatt usikkerhet til Covid-19-krisen og anledningen til å reise og samles fysisk. Derfor er det tryggere å utsette arrangementet et år og unngå faren for å måtte avlyse. Ole publiserer informasjon om dette på den nordiske arkivportalen.

Det svenske riksarkivet har arbeidet litt med konferansens innhold. De foreslår å samle seg om et fåtall tema og ikke splitte opp programmet med for mange spor. De foreslår tre tema: Digitalisering og «digitsering», Artificial Intelligence (AI) og rettslige spørsmål. Planleggingen vil starte til høsten. Riksarkivarene skal fungere som styringsgruppe. Riksarkivarene sender navn på deltakere til arbeidsgruppen.

Sak 3 Nordiske Arkivnyt og Nordisk arkivportal

Nordisk Arkivnyt utgis med siste nummer 2. halvår i år. Redaksjonen fastsetter når det skal komme ut. Ett av temaene i bladet blir erfaringer og læringspunkter fra Covid-19. Det kan også være artikler om andre tema.

Riksarkivarene var enige om å avvikle Nordisk Arkivnyt i sin nåværende form fra 2021. I neste møte vil riksarkivarene drøfte hva som skal komme i stedet. Hva ønsker vi å oppnå av informasjonsutveksling? Hva tenker vi om den nordiske portalen? Til møtet bes redaksjonen om å legge frem et forslag som riksarkivarene kan diskutere ut i fra.

Sak 4 Nordiske ekspertseminar

Det planlegges for fysiske ekspertseminar først i 2021. Når det ikke blir noen nordiske arkivdage i 2021 er det fint at det i stedet kan være ekspertseminar. Seminarene kan følges opp i programmet for de nordiske arkivdagene i 2022. Slik kan det nordiske samarbeidet bli mer fremtidsrettet og henge bedre sammen. Valg av tema settes på dagsorden i neste riksarkivarmøte.

Inga sa at det fra norsk side er stor interesse for samarbeide rundt Transkribus, med sikte på å få på plass rimeligere lisenser.

Sak 5 Nordiske riksarkivarmøter

Det var ingen kommentarer til det fremlagte programmet for det neste nordiske riksarkivarmøtet. Riksarkivarene vil gjerne ha med vicedirektører, og antydnet at det fra Danmark vil delta tre vicedirektører, én fra Finland, en eller to fra Island, samt tre fra Norge og Sverige.

Dagsorden for møtet ble diskutert. Foreløpig dagsorden:

- Kort rapport fra hvert land
- Planleggingen av Nordiske Arkivdage 2022 (som styringsgruppe)
- Hva skal erstatte Nordisk Arkivnyt? (diskusjon av forslag fra redaksjonskomitéen)
- Nordiske ekspertseminar i 2021 og 2022 (valg av tema og ansvarlig)
- Diskusjon om hva har man lært av Covid-19
- Status for oppfølging av arkivutredningene. Hvordan har det gått?
- Diskusjon om Estlands deltakelse i nordisk riksarkivarmøte

Ole undersøker om det er andre saker som det tidligere er avtalt å følge opp.

Erfaringene med videomøter mellom de årlige møtene er positive. Riksarkivarene ønsker å fortsette med det.

Inga informerte om at lederen for Samisk arkiv, Inga Marja Steinfjell har svangerskapspermisjon og at Stian Norli vil fungere for henne.